

Ceskoslovenský týdeník - Evropské vydání Tschechoslowakische Wochenzeitung - Europäische Ausgabe

EVROPSKÉ LISTY: Vychází každé pondělí • Vydává a tiskne: Universum

Sokol Publication, Inc. • Vedoucí redaktor: Josef Martinek

Evropský redaktor: Václav Hora • Adresa redakce:

FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

EVROPSKÉ LISTY: Erscheint jeden Montag • Herausgeber: Universum

Sokol Publ. Inc. • Chefredakteur: Josef Martinek • Redakteur für

Europa: Václav Hora • Anschrift der Redaktion:

FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254

GEGRÜNDET 1874 (New Yorkské Listy) • MONTAG, den 3. NOVEMBER 1975 • FK, D-6 FRANKFURT/M. 70, POSTFACH 70 0254 • Nr. 44.

"Sudetští" Němci

a my

Josef Zábranský

V evropském tisku jsme se mohli dočíst, že "Unie sudetských Němců" zaslala jednajícímu Valnému shromáždění OSN petici, ve které žádá mezinárodní uznání práva "sudetských" Němců na návrat do domoviny "Sudetenlandu" (rozumějme Čech a Moravy), tedy stejného práva, jakého se dostalo palestýnským Arabům na návrat na území dnešního Izraele. Je až zarážející, že pojem "Sudety" je opět nabízen na mezinárodní přetřes, když je velmi dobře známo jakou tragickou úlohu tento vymyšlený pojem sehrál na začátku druhé světové války. My navíc víme, že výrazy Sudety, Sudetenland atd. sloužily radikálním Němcům k pronikání německého živilu mezi český a byly průvodním charakteristickým znakem německé rozpínavosti v Čechách a na Moravě. O "horách Sudety" se v první polovině 2. století po Kr. zmínil v Alexandrii učenec Ptolemaios, když zaznamenal, že ty hory tvoří hranici země Bojů, keltského obyvatelstva žijícího na území nynějších Čech. Přes staletí byla tato zmínka o Sudetech zapomenuta, až o nich začali začátkem 19. století "bádat" němečtí zeměpisci. Nemohli jsme tyto "hory" nikde najít, ale v tehdejší době úplného poněmčování českého obyvatelstva pro ně nebylo nesnadné nazvat Jeseníky jako Sudety. Postupem doby jim ale tento výklad názvu Sudety přestal vyhovovat a tak mu dali "širší" význam: za Sudety byla chápána "všechna pohorí od Labe jihovýchodním směrem až k nížině, která odděluje německé středohoří od Karpat". Posléze přestal Němcům i tento geografický rozsah výrazu Sudety dostačovat a tak se po první světové válce a zejména ve třicátých letech začalo označovat jako Sudety severočeské a severomoravské pohraničí. Ve dnech Mnichova bylo "Sudety" již celé českomoravské pohraničí a když 15. března 1939 německé vojsko obsazovalo Čechy a Moravu, tak vlastně dle Němců byl připojen jen zbytek "Sudetenlandu" k Třetí říši.

Geograficky a historicky nepodložené a proto vymyšlené výrazy Sudety, Sudetenland. Sudetendeutsche a pod. posloužily Hitlerovi, Henleincovi a jejich soukmenovcům k přesvědčení britských, francouzských a italských politiků a veřejnosti jejich zemí, že požadavek připojení "Sudet" k Německu byl oprávněný.

Němci žili s Čechy v českých zemích od 13. století, kdy je král Otakar II. z hospodářských důvodů pozval k osídlování česko-německého pohraničí.

Německý živel nabyl pak postupem času a důsledky Bílé hory nad českým takové převahy, že na začátku minulého století se zdálo úplné poněmčování českého národa neodvratným. Stát se spojil s sounáležitostí Čechů a Němců na našem území bylo rychle a tragicky skončeno zasluhou Hitlera a henleincev, s přičleněním Chamberlaina, Daladier a Mussoliniho v Mnichově v září 1939.

Bylo jen přirozenou souvislostí, že Beneš se souhlasem své vlády navrhl protihitlerovským mocnostem USA, Velké Británii a Sovětskému svazu, aby po válce byli Němci odsunuti z Československa. Tomuto československému návrhu dali v únoru 1945 v Jaltě souhlas Roosevelt, Churchill a Stalin.

Patřilo k zákonitosti válečné a těsně poválečné doby, že při odsunu Němců z Československa došlo k příkrým nespravedlivostem a nelidskostem, které jsou ostudné. Kdyby však nacistické Německo bylo vyhrálo válku a uskutečnilo jeden ze svých známých plánů na "konečné řešení české otázky", pak by dnes určité nebyly na žádné mapě Čechy a Morava. I když to dnes Němcům nikdo nevytýká, aspoň ti "sudetští" by měli pochopit, že nově spouštějí Čechů a Němců v českých zemích není a nebude možné. Nové generace, vyrůstající ve svých státech a národních kulturách, nemají ve smyslu společné domoviny již nic společného.

(Pokrač. na str. 2)

OBILÍ CONTRA NAFTA

Bílým domem bylo oznámeno, že Spojené státy uzavřely se Sovětským svazem dohodu o prodeji amerického obilí. Smlouva platí na pět let a Moskva se v ní zavazuje nakupovat v Americe od příštího října šest až osm milionů tun obilí ročně. Zástupci amerických firem jsou již v Moskvě, aby o prodeji jednali.

Ministr zemědělství Butz sdělil, že nové sovětské obilní objednávky nesmějí přesahovat sedm milionů tun, poněvadž Rusové již letos ve Spojených státech nakoupili skoro 10 milionů tun obilí.

V prohlášení, jímž prezident Ford zprávu o podpisu dohody doprovodil, konstatuje, že dohoda přispěje jednou miliardou ročně k prodeji amerického zboží do zahraničí, takže z dohody budou mít prospěch američtí farmáři, dělníci i spotřebitelé. Dohoda přinese také zaměstnání námořníkům.

Součástí nové americko-sovětské dohody je též ustanov-

vení, jímž se sověty zavazují platit vyšší cenu za dovoz amerického obilí na obchodních lodích Spojených států. A co asi je z celé dohody nejnejdůležitější, i po straně politické — že Sověty (snad poprvé od konce druhé světové války) — musí platit hotově — že nákupy nebude americká vláda ani subvencovat, ani garantovat, tak jako prodej v roce 1972. Plodinná bursa v Chicagu po dohodě okamžitě zpevnila a počítá se s tím, že zveřejnění dohody uvolní cestu k dalšímu obchodu s obilím a jinými zemědělskými plodinami i do jiných zemí východní Evropy.

Jak je z předešlých zpráv o prodeji amerického obilí známo, bylo také jednáno o dodávce nafty ze Sovětského svazu. Tento plán se zatím nepodařil. V Moskvě bylo pouze podepsáno zásadní prohlášení, že bude později uzavřena dohoda o prodeji až 200.000 sudů sovětské nafty nebo naftových produktů

denně. Překážkou pro podpis dohody se ukázala cena. Američtí vládní vyjednávači usilovali o to, aby získali sovětskou naftu za levnější ceny než se platí za naftu arabskou. K tomu však Sověty nechtěly svolit. Přednost (Pokrač. na str. 6)

EGYPT — USA

Návštěva egyptského prezidenta Sadata ve Spojených státech přinesla podepsání čtyř dohod, z nichž nej důležitější se týká prodeje americké pšeničné mouky a tabáku Egyptu (za skoro 99 milionů dolarů) na dlouhodobý úvěr. K žádnému velkému sblížení Egypt-USA však nedošlo, protože Sadatova vláda spolupodepsala protisionistickou rezoluci, která vyvolala u americké veřejnosti odpor. S chladem se také setkal návrh egyptského prezidenta, aby USA ukončily diplomatický bojkot Palestinské osvobozené organizace.

Détente má své zákony

Ferdinand Peroutka

Castěji, než si myslí, lidé žijí slovy. Slovo "détente" má nesmírnou sílu, představuje v myslích lidí mír. Kdo by nechtěl žít v míru? Západní státy se snaží žít podle detenty. Poněkud v tom vyrušuje Alexander Solženicyn, který s vervou i s podobou starozákonného proroka varuje před osídly dohody se zemí, v níž se narodil.

O detentě existují tři základní otázky. 1) Je to zcela nový jev — narozený roku 1972 — nebo jsme to už několikrát dříve zažili? 2) Studená válka přestala? Jaká jsou o tom fakta? 3) Je nebo není studená válka odlučitelná od leninského komunismu?

Odpovíme hned na něco z toho. Détenta nepřišla poprvé na svět roku 1972, kdy americký prezident Nixon ji vyjednal v Moskvě. Détenta — pod různými jmény — je jev opakující se za určitých okolností a v určitých intervalech. Z toho vyplývá, že je možno, asi i nutno novou de-

tentu oceňovat podle zkušeností, učiněných s detentami minulými. K prvnímu velkému sblížení mezi západem a východem došlo za války proti Hitlerovi, kdy Rusko vědělo, že bez hmotné pomoci západu by neobstálo, a kdy Anglie a Amerika potřebovaly, aby Rusko za ně bojovalo, dokud samy se nespoufádají k většímu válečnému úsilí a dokud Amerika nevyrobí ohromné množství zbraní. Z této oboustranné potřeby vzniklo intermezzo, kdy největší komunisté se vyjadřovali přibližně stejně jako západní demokraté o vládě lidu, o patriotismu, o tradici a náboženství, o humanitě a boji proti tyrani. Toto intermezzo vzalo za své, když Německo bylo poraženo a svět měl být nově uspořádán. Otázka byla, podle jakých principů. Polsko přišlo první na pořad. Amerika a Anglie vyhlásily svůj princip: vítězné necht' vytvoří novou, lepší budoucnost a začnou

obnovou existence nezávislého polského státu. Na to sověty odpovídaly zejména mlčením. Měly k tomu velkou přechitost. Měly Polsko vojensky obsazeno, a zatím co na Jaltě se debatovalo, v Polsku demokratičtí politikové byli vyhledáváni, žalářováni nebo i jinak odstraňováni. Nyní však Stalin promluvil. (Pokrač. na str. 3)

CHAOS V BEJRÚTU

Zastřelením předsedy poslanecké sněmovny odpovídali levicoví moslimové v Bejrútu na výzvu předsedy vlády Rashida Kramiho, aby pravíkoví křesťané a levicoví moslimové skončili krveprolití. Situace v hlavním městě Libanonu je nepřehledná, evakuace amerického a jiných diplomatických zastupitelství je ztížena střelbou. Ostřelován je i hotel v centru města, kam se uchýlilo několik desítek západních diplomatů.

O ČESKOSLOVENSKU

Nový vysílač

Nový televizní vysílač Severní Čechy, který se buduje na vrcholu Bukové hory u Verneřic na Děčínsku, dosáhl své konečné výšky. Železobetonová 148 metrů vysoká věž dostala sedmdesátimetrový anténní stožár, celková výška je 218 metrů. Na silvestra letošního roku se mají obyvatele severních Čech dočkat prvního signálu z nového televizního vysílače.

Do Chvaletic po Labi

Byla dokončena stavba plavební komory u Veletova v okrese Kolín. Stavebním a montážním dodavatelem plavební komory byl polský podnik zahraničního obchodu Budimex, který stavbu provedl prostřednictvím firmy Naviga ve Vratislavi. Polští stavbaři zahájili práci v prosinci 1973. Strojem zařízení dodala ČKD Blansko. Komora je součástí investičních prací potřebných pro splavnění Labe do Chvaletic. V prvním čtvrtletí roku 1977 mají plout čluny s uhlím ze severočeského uhelného revíru pro Chvaletickou tepelnou elektrárnu.

Úspory

Na jednu československou domácnost připadá průměrně 22 tisíc korun na vkladních knížkách. Lidé ukládají, protože není dostatek kvalitního zboží a není také dostatečný výběr některých druhů.

Novou potápěčskou kabínu

československé výroby, která bude sloužit pro opravy a prohlídky přepravních bráží zkoušeji v těchto dnech potápěči z Báňské záchranné stanice Ostrava a z Povodí Vltavy. Kabína umožní operativnější využití pracovního času a zvýší bezpečnost potápěčů, pracujících v hloubkách až sto metrů.

Na novém místě

stojí mostecký kostel přesunutý v unikátní akci. Gotický chrám váží 12.000 tun a urazil od původního sídliště 341 metrů. Přesun se realizoval po pružné obloukové kruhové dráze o středním poloměru 548 m ve sklonu 12,3 promile. Brzy budou uvnitř kostela znovuinstalovány všechny umělecké předměty. Pod ním bude stála výstavka o technice, která chrám umožnila přestěhovat.

Kvalifikace

Z celkového počtu pracujících v Českých zemích je 53 procent kvalifikovaných odborníků. Z toho přes polovinu tvoří středoškolaři, přes čtvrtinu absolventi odborných škol a na vysokoškolskéky připadá asi jedna pětina. Také množství kvalifikovaných dělníků vysoko převyšuje tempo růstu celkového počtu dělníků. Problémy však existují ve využívání odborně připravených pracovníků, jak uvádí čs. tisk. Na místech odpovídajících dosaženému stupni vzdělání pracují 3 pětiny, asi pětina nachází vyšší uplatnění, zbytek nabytých vědomostí nevyužívá. U vysokoškolařů je to asi 13 procent, u středoškolařů 19, u absolventů odborných škol 15 procent. Statistiky nehovoří o důvodech. Jsou však jasné. Vyššímu uplatnění než by určovalo jejich vzdělání se těší režimu nejvčetnější. A zase naopak...

Na pracovištích

ČSR chybí denně 20 tisíc lidí v důsledku úrazů ve volném čase. Průměrná délka pracovní neschopnosti je tři týdny. Ztráty na společenském produktu dosáhly loni částky dvě a půl miliardy korun.

Exotika

Ve Smetanových sadech v Olomouci proběhla velmi úspěšná výstava cizokrajných ptáků se zahraniční účastí — Exota 75. Ve třech pavilonech bylo k vidění ve třinácti stoch klecí dvaapůl tisíce papoušků, andulek, kanárů, drobných exotů a bažantů ze všech světadílů.

Přes půl století

Pražské divadélko Říše loutek vstupuje do své šestapadesáté sezóny. Dodnes si zachovává tradiční prvky starého českého loutkářského umění s klasickým vedením i archaickým repertoárem z dob Matěje Kopeckého. V divadélku se hraje každou sobotu a neděli.

Šest a půl milionu korun

si vyžádají náklady na generální opravu hradu Střekov u Ústí nad Labem. Do konce letošního roku mají být dokončeny práce zabezpečující hradiční objekt i skály před sesouváním. V příštím roce budou provedeny vlastní úpravy hradišního areálu.

DUŠIČKOVÁ . . .

Opět se hřbitovy tam u nás doma rozsvítí barvami chřezaním a blkotavým jasem svíček. Opět budou dušičky, čas vzpomínání, zamýšlení, melancholický čas, spojující živé s mrtvými. Zůstanou tam však u nás doma, i hroby temné. Hroby těch, jejichž blízcí museli odejít do exilu. Kdysi řekl básník: domov je tam, kde leží naši mrtví. Pro mnohé z nás je tam dosud, navzděky cizí domov, a naše hořkost nad okupací, nad exilem, nad všemi zlobami režimu je v těchto dušičkových dnech ještě trpčí.

Modlime se za duše zemřelých. Necht' odpočívají v pokoji. Co duše živých? Těch, co jsou pro nesouhlas s režimem zalářováni? Těch, co nesmějí vykonávat svoje povolání? Těch, kteří nesmějí studovat? Těch, co nesmějí navštívit své blízké na Západě? Všechny těchto duší pod pokličkou moderních vodníků?

Jak na ně máme myslet? Jak se za ně máme pomodlit?

Helsinky byly potvrzením sovětských výbojů po druhé světové válce. Byly otevřením dveří k ekonomické spolupráci, z níž Východ má nesporně větší zisk nežli Západ. Měly být také příležitostí volnější výměny idejí a lidí. Jsou? Představitelé československého režimu hojně jezdí po Západě a všude toto svoje cestování vydá-

ji za důkaz zblížování. Přijímají také doma co nejhonější počet vysoce postavených západních hostů, také obchodníků, také umělců a toto rovněž vydávají za důkaz détente. Ale co lidé, 14 milionů československých lidí? Tj jsou nadále pod pokličkou. Ti se nadále stýkají se svobodným světem jen prostřednictvím svých "vyvolených" zástupců. To není détente, to je jednostranná dosti trapná fraška.

Západní lidé, zvyklí demokracií, často mohou jen těžko chápat, že může být propast-

ný rozdíl mezi režimem a obyvatelstvem, mezi vládou a lidmi. Je třeba jim to znovu a znovu připomínat. Vysvětlovat skutečný smysl détente. Provozkovat je k otázkám, ptát se na jejich názor, na jejich chápání výsledků Helsinek. Být čilým plamínkem svíčky na příkrovu živých československých duší, svíčky, která nebojí jen o Dušičkách, která plane stále, živě, nejen naší vírou, nadějí a láskou, ale i naším bojem za zmrtvýchvstání svobodného Československa.

Jana Horová

"Sudetští" Němci . . .

(Pokrač. ze strany 1.)

Zarážející není ani tak, že to předáci "Unie sudetských Němců" nechtějí pochopit, nýbrž mnohem více, že to nemohou nebo nechtějí pochopit i někteří exiloví rádoby politikové, kteří se s vůdci "sudetských" Němců snaží spolupracovat. Němci na ně veřejně rádi poukazují a prohlašují, že Češi v exilu s nimi vespolek touží po návratu do svobodné společné domoviny.

Kdo se aspoň trochu poučil z historie, ten nemůže souhlasit s peticí "Unie sudetských Němců" VS OSN na uznání požadavku na návrat více než 100.000 "sudetských" Němců do Čech a Moravy. Nelze v tomto případě mlčet k opatnému použití mezinárodního podvodu "Sudety".

Je zde vhodné dodat, že v roce 1973 západoněmecká vláda ve smlouvě s československou vládou uznala, že mnichovská smlouva byla od samého počátku neplatná, neboť byla pro ČSR diktátem. Znamená to tedy, že "Sudety", vedle své zeměpisné a historické neopodstatněnosti, neexistovaly nikdy ani právně.

Sdělení redakce a administrace

Vzhledem k lepšímu zabezpečení dodávání Amerických listů rozhodlo se vydavatelství v New Yorku přenést evropskou redakci a expedici AL do Frankfurtu nad Mohanem. V budoucnosti budou AL vycházet pod novým názvem EL — Evropské listy jako evropská mutace Amerických listů. Všechny korespondence v Evropě a také platby za EL je možno okamžitě převádět na níže uvedenou poštovní schránku a konto.

Nová evropská adresa: FK, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254. Platit můžete:

- bankovní převodem v Německu nebo z ciziny na adresu: Frankfurter Kurier, Konto Nr. 61 00 220, Commerzbank, 6 Frankfurt/M. 90, Gräfler, 35. Připíše účel platby: EL.
- červenou poštovní poukážkou (z ciziny mezinárodní) na adresu: FK, 6 Flm 70, Postfach 70 0254 s udáním poštovního šekového konta, tedy: Postcheckkonto 3231 90 — 603, Postcheckamt Frankfurt.
- v Německé spolkové republice lze už platit zelenou složenkou "Zahlkarte" (listou obdržíte zdarma na každém pošt. úřadě) a vyplnit ve všech dílech: nezapomeňte účel platby: EL na číslo Postcheckkonta 3231 90-603, Postcheckamt Frankfurt/M. a adresu FK, 6 Flm 70, Postfach 70 0254.
- ve Švýcarsku můžete zatím platit odesláním poštovní poukázky na konto 80 — 393 s udáním "z. G. Americké listy".
- převodem z banky na: Schweizerischer Bankverein, Fil. O. bestrass, 8033 Zürich s poznámkou "z. G. Americké listy P5-622-890".

Roční předplatné (52 čísel) činí v Německé spolkové republice DM 46, pololetně DM 23, čtvrtletně DM 11.50

ve Švýcarsku ročně SFr. 50.00, pololetně SFr. 25.00, čtvrtletně SFr. 13.00

v jiných zemích v příslušném přepočtu v jiné měně

ZAJÍMÁTE SE O DĚNÍ V ČESKOSLOVENSKU? ZAJÍMÁ VÁS, CO SE DĚJE VE SVĚTĚ?

Čtete anglické, německé, francouzské nebo jiné cizojazyčné časopisy. Zjistíte, že doha, kdy vlnovaly bodné mistry Československu, poznala, ale jistě nízi je to škoda. Ta malá země v srdci Evropy nejenže byla, ale stále je bohatým místem světa a jeho svědomí. Podrobné informace o událostech v Československu z hlediska rámce mezinárodního dění, informace leckdy unikátní, které v žádném jiném tisku nenajdete, přináší pravidelně náš týdeník. Není-li vám osud této vlasti lhostejný, stanete se čtenářem Amerických Listů.

Zde odstříháte a zašlete na adresu: EVROPSKÉ LISTY,

FK, D-6, Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254. Přikládají se za odhovětelé "Evropských Listů" a předplatné zaplatím poštovní složenkou (celoroční, pololetní, čtvrtletní). Nehodící se škrtněte. Roční předplatné S. Fr. 50.00, pololetní S. Fr. 25.00, čtvrtletní S. Fr. 13.00 nebo přepočít v jiné měně. Předplatné je možno uhradit i šekem nebo money order.

Jméno: _____
Adresa: _____

Americké listy/Evropské listy EL. Vydává a tiskne: Universum School Publication, Inc., 293 Oak Street, Perth Amboy, N. J. 08861, U.S.A. • Vedoucí redakce: Josef Martinek. • Redakční pobočka v Evropě: Evropské listy EL, D-6 Frankfurt/M. 70, Postfach 70 0254, Bundesrepublik Deutschland. — Redaktor: Václav Hora. • Vychází každý týden s výjimkou dovolené. • Nevyžádané rukopisy se nevracejí. Všechna tisková práva vyhrazena.

Détente má své zákony

(Dokončení se str. 1)

vil. Vyzval Ameriku a Anglii, aby "přestaly klást požadavky na Polsko". Mělo-li se mu věřit, nezávislost státu je obtížný, tvrdý požadavek na stát, lépe takový stát neobtěžovat. Když názory byly takto vyměňovány, válečná detenta se rozpadala. Smrtelná rána jí byla zasazena, když Amerika ohlásila tak zvaný Marshallův plán, v němž projevila ochotu poskytnout hospodářskou pomoc všem válkou postiženým a poničeným evropským státům. Sovětské Rusko, neschopno nabídnout takovou pomoc, pojalo to jako obmyslný útok na svou prestiž. Obžalovalo Ameriku, že se snaží zvěstí svůj vliv ve světě po temných finančních stezkách. Proti této polemice mohl být v logické mysli postaven ten fakt, že sověty po dva roky ve všech svých novínách, všemi svými agitacními prostředky žalovaly na Ameriku, že státním poničením válkou necitelně odpírá pomoc. Tak se objevilo, že pokud na něm je, Rusko nedovoluje ani pomoci ani nepomoci. Toto — řekněme mystické sovětské stanovisko nebylo možno racionálně vyjádřit uvnitř toho, co snad ještě zbývalo z válečné dohody.

ČESKOSLOVENSKO A NĚMECKÝ ČTENÁŘ

Německý čtenář si brzy nebude moci stěžovat na malou informovanost o Československu. Začátkem příštího roku má vyjít zvláštní číslo časopisu "Kontinent", které připravil spisovatel Ota Filip z Mnichova a publicista i vydavatel Svědectví Pavel Tigrid z Paříže. Zvláštní číslo bude obsahovat zakázanou současnou československou literaturu i teoretické příspěvky z filosofie, sociálních věd, umění a literární kritiky. Číslo vyjde i francouzsky u Gallimarda, italsky (Garzanti), anglicky pak v Londýně u André Deutsche a v USA u Doubledaye. V březnu má pak vycházet z iniciativy Heinricha Bolla a Güntera Grasse čtvrtletník "L 76" v nakladatelství EVA v Kolíně n. Rýnem. V prvním čísle budou m. j. příspěvky Oty Šíky a Eduarda Goldstücker. Od dubna t. r. vychází ve Frankfurtu n. M. německé vydání Listů-Blatter, které původně vycházelo v menším formátu od března 1973 ve Vídni.

gická bude sovětům impulsem k detentě. Nebo když sověty z těch nebo oněch důvodů nevypěstují dost pečnice na svých nesmírných rozlohách. Avšak, vedle toho, jsou zřejmé známky toho, že sověty budou cítit detentu také jako pouto a budou projevovali netrpělivost s ní. Když sověty dobyly u Stalingradu prvního svého velkého vítězství, tu ti, jejichž povinností bylo projednávat s nimi aktuální otázky, téměř okamžitě pocítili změnu v sovětské attitudes. Jak vzpomínají ve svých pamětech, sotva vítězství u Stalingradu bylo spočítáno a ohodnoceno, sovětský tón nabyl na tvrdosti a panovačnosti. Když pak se sešla konference v Teheranu, a porážka Německa už byla jistá, někteří z těch, kteří pozorovali Stalina zblízka, dospěli k přesvědčení, že už tehdy vedl studenou válku proti těm, kdo ještě byli jeho spojenci.

Po Stalinově smrti sověty pocítily, že snad přece by měla být zahájena nějaká nová politika. Na trávníku v Ženevě, tisíckrát fotografování, sešli se Chruščov a Bulganin s americkým prezidentem Eisenhowerem a britským ministerským předsedou. Výsledek schůzky byl nazván mírovou koexistencí a byl ihned oslavován, často nesnášenlivě k těm, kdo smýšleli skeptičtěji. Vyhledky skutečně byly pozoruhodné. Hříchy Stalinovy byly v sovětech odsouzeny, a jestliže kdo mohl nastolit nový sovětský směr, byl to Chruščov, muž s pohyblivou a originální myslí. Vskutku po nějakou chvíli se svět vyhříval na mírném slunci mírové koexistence. Jestliže však je správná naše teorie, že zdraví mírové koexistence "nebo detenty velmi závisí na sovětské potřebě a na tom, cítí-li se sovětské Rusko slabým nebo silným, musilo se to projevit, i když vládl Chruščov.

Vskutku se to projevilo ihned, když ne Amerika, jak každý by byl očekával, nýbrž sovětské Rusko poslalo prvního satelita — Sputníka — do vesmírného prostoru. Byl to přesvědčivý výkon sovětské technologie — jednoho jejího oboru. Chruščovovi se nad tím zatočila hlava. Měl lidový talent pro mythus, a pocítil, že ruský junák je ve všem první na světě. Krátce po svém nastoupení do úřadu americký prezident Kennedy se sešel ve Vídni s Chruščovem. Dlouho potom váhal odhalit celou pravdu o této schůzce. Chruščov se dostavil ovanut pocitem rusko-sovětské všemohoucnosti, jež mu byla dokázána Sputníkem. Kennedy zahájil rozhovor konstatováním, že mezi západem a východem jsou určitá sporná témata, o nichž by se mělo jednat. Chruščov odpovídal, že se mu nejvíce velká potře-

ba jednání, poněvadž tak jak tak příboj historie je na sovětské straně. Kennedy se ptal, nemůže-li aspoň něco být vyjednáno. Chruščov: "Jen jestli se nám to bude hodit." Brzy potom sovětská ideologové, řečníci a novináři začali veřejně vykládat, jak smysl koexistence se jim jeví. Jeví se jim tak, jak byl usnesen v Kremlu. "Mírová koexistence", bylo usneseno v Kremlu, "je nejvyšší formou třídního zápasu"; co je třídní zápas, rozhodneme my; konečným cílem našeho koexistování je "mírová revoluce", světový převrat bez velkých risik, bez války, zejména bez války atomické; slova "mírový" není třeba držet se dogmaticky. "Někdy", pravilo se oficiálně z Kremlu, "je třeba získat vítězství pro dělnou třídu také nemírovými prostředky". A Chruščov pronesl velkou řeč, v níž provolal slávu i míru i osvobozovacím válkám. Jeden ze sovětských amalga-

Nelze tedy obvinít sověty, že své partnery v koexistenci neinformovaly o svém smýšlení. Kdo chce, může říci, že si počínali poctivě. Byla to poctivost, již se neobávali. Jako praví žáci Leninovi byli přesvědčeni, že demokraci budou bezmocni proti nebezpečně jim pravdě, i když jim bude odhalena. Lenin učil, že demokracie, rozptýlená na mnoho stran a zájmů, se nedovede spořádat, ani když půjde o všechno. Jeho žáci v evropských parlamentech — Gottwald v parlamentu československém — mluvili bez zastírání: "Jsme tu, abychom vám zakroutili krk." Když Chruščov vyložil Kennedymu, že mírová koexistence — po Sputníkově — je zápas svého druhu, téměř neprodleně zápas svého druhu zahájil. Začal dopravovat sovětské atomové zbraně na Kubu, do nejbližší blízkosti Ameriky. Když západní Německo se mu címsi znehlíbilo, nijak se neostýchal vyhrožovat, že je za několik hodin zničí sovětskými atomovými raketami. To vše se zakládalo na Chruščově přesvědčení, že podle skutečnosti moci a síly západu nezbývá než uznat sovětskou převahu v koexistenci.

O mírové koexistenci nebo o detentě řekněme, že je to nejpotřebnější, nejvýtečnější věc, jestliže . . .

Každá mírová koexistence nebo detenta má své zákony, svůj mechanismus. Neřídí se milosrdenstvím. V chodbách dějin se udržuje chlad, skoro mráz. Věříme, že objevíme toto: zdravá, dobře fungující detenta se zakládá na rovnováze mezi dvěma partnery. Detentu může bud' jedna strana ztroskotat svou vzrostlou silou, nebo ji může podlomit druhá strana svou slabostí.

Přece jen se sejdou

Člen východoněmeckého politbyra Hermann Axen prohlásil, že přípravná schůzka zástupců 27 evropských komunistických stran, která se konala na sklonku minulého měsíce ve východním Berlíně jako zasedání pracovní skupiny, byla úspěšná. O pravdu, cesta ke konferenci evropských komunistických stran je podle všeho opět schůdná. Nyní bylo oznámeno, že se redakční výbor konference sejde příští měsíc, aby schválil návrh hlavního dokumentu sněmování. Zřejmě je, že to nebude dokument v podobě původních návrhů východoněmeckých komunistů. Proti těmto návrhům vznesly námitky různé strany, které představují autonomní křídlo v mezinárodním komunistickém hnutí.

Nejnovejší východoněmecká předloha byla přijata, jak napsal orgán italských komunistů L'Unita, pouze jako východní bod další diskuse, jejíž výsledek bude muset přihlídnout k připomínkám, které může zaregistrovat každá zúčastněná strana. Definitivní návrh musí být tedy formulován tak, aby byl přijatelný pro všechny účastníky chystané konference.

Nemůže tedy jít o podobný dokument jako třeba v případě světové konference komunistických stran v Moskvě v roce 1969, dokument, který nezískal všeobecný souhlas. Je nasnadě, že ve východním Berlíně získá všeobecný souhlas pouze dokument, vypracovaný na základě nejnižšího společného jmenovatele. Samotná o sobě to znamená, že se prosadilo autonomní křídlo a že zásada autonomie každé složky mezinárodního komunistického hnutí v mezistranických vztazích nemůže být okleštěna prostřednictvím hromadných sněmování. Vedoucí delegace francouzských komunistů Jean Kanapa prohlásil ještě ve východním Berlíně, že se chystaná konference bude zabývat pouze otázkami míru, bezpečnosti a spolupráce, neboť to je jediná platforma, na které se mohou shodnout všichni potenciální účastníci. Kanapa nabyl proti projednávání dědictví Helsinek, ale vyslovil

pořítování, že tematika nebude širší. Francouzští komunisté svého času naléhali, aby závěrečný dokument chystané konference měl bojový charakter. Ted' je však zřejmé, že se neprosadí žádné vyhrčené formulace, a to ani o takzvaném třídním boji, jak ho vyznává francouzská strana. Kanapa dlel na jevo, že se závěrečný dokument nebude pouštět do žádných ožehavých otázek, ať už v souvislosti se situací v jednotlivých západních zemích a hnutích, anebo s metodami, uplatňovanými ve východní Evropě. Ignorována bude i čínská otázka. Ani vývoj v Portugalsku nepřijde podle Kanapy na přetřes. Dojde však, jak Kanapa prohlásil, k posílení nezávislosti stran při určování a uplatňování jejich vlastní politické linie. S tím člen politbyra francouzské strany, která se většinou nepočítá k autonomnímu křídlu, souhlasí. Méně to nepochybně uspokojuje Moskvu, neboť je nasnadě, že větší nezávislost jednotlivých stran znamená menší vliv Sovětského svazu na jejich politiku. Ze sovětské strany se původně vyzývalo, aby konference evropských komunistických stran vypracovala podrobný program společných akcí a zaujala pevné stanovisko k podývání takzvaného proletářského internacionalismu v Evropě i mimo Evropu. Tak si představoval cíle konference například sovětský delegát Ponomarev právě před rokem na první přípravné schůzce ve Varšavě. Nyní se staly cíle skromnější a volání po nové světové konferenci komunistických stran zůstalo bez odezvy. Jak prohlásil Jean Kanapa, ve východním Berlíně nikdo neprojevil přání, aby se myšlenka světové konference dostala na pořad jednání konference evropské. Koneckonců po jistou dobu hrozilo, že samotné sněmování evropských komunistů ztroskotá už v období příprav. Bylo je možné zachránit jen ústupky z východoněmecké a sovětské strany, ke kterým došlo zřejmě už v nedávných bilaterálních jednáních, například mezi východoněmeckými a italskými komunisty.

Ferdinand Peroutka: BUDOVÁNÍ STÁTU

se právě expeduje

Objednávám výtisků I. svazku (celkem 5 svazků) díla Ferdinanda Peroutky Budování státu.

Příkládám šek (money order) na dolarů.

Jméno

Adresa

Podpis

Cena jednotlivých svazků \$6.20 včetně pošt.

Cena všech pěti svazků \$26.00 včetně pošt.

SIT VERBO (budiž slovo)

Psáno pro Americké listy

Jan Beneš

28. října 1918 vznikla Československá republika. Taková je historická pravda. Ačkoli v zemi samé proběhlo převzetí moci klidně, vznikla Československá republika z krve, slz a potu. Byla zaplácena drobným úsilím generací a hazardérským dobrodružstvím, kterému propadl profesor Masaryk a ti, kdo ho následovali.

Ti, kdo oblékli spojenecké uniformy a bojovali (a umírali) za myšlenku, které se začalo říkat Československá. Odkud se to jméno poprvé vynořilo? Nevíme. Čeští dělníci v Chicagu a slovenští horníci v Pennsylvánii přispívali na sbírku Československého komitétu, ve Francii existuje Česká rota, v Rusku Česká družina, ale legiónáři v Rusku vydávají časopis *Československý voják* a plakát tiskný kdesi v Americe roku 1917 praví: **HORSA DO ŠIKU, SEM K NÁM, SLOVÁKA MENO KTO NOSÍ** a pod obrázkem muže ve francouzské uniformě, a s podivnou vlajkou s jedním modrým a dvěma červenými pruhy na bílém poli, stojí psáno: *"Voják českoslov. armády ve Francii."*

Historickou pravdou zůstane, že před 28. říjnem 1918 neexistovalo nic, co by se jmenovalo Československo. A tak, třebaže se to Komunistické straně Československa nelíbí, a třebaže si její ústřední výbor dal prostřednictvím Sněmovny lidu a Sněmovny národů (obě ty sněmovny jsou administrativní organizace, kde se jednomyslně hlasuje o předešlých rozhodnutích ÚV KSČ) schválit, že 28. říjen je dnem nedůležitým a pozornosti nehodným, tedy přes toto všechno, kdyby nebylo 28. října 1918, nemohla by se KSČ jmenovat Komunistická strana Československa. Jistě mrzuté pro současné domácí historiky. Naštěstí nemají kdy ani proč si s tím lámat hlavu. Není nikoho, kdo by je volal k pořádku, a veelku ani nikoho, kdo by si přál zvědět jejich názor na běh dějin. Už někdy v roce 1905 pořádá novinář Karel Horký v časopise *Stopa* anketu na téma: *Koho u nás v Čechách zvolíme za presidenta*, kterou už tehdy, v roce 1905, vyhrává profesor T. G. Masaryk.

28. října 1918 vznikla Československá republika, stalo se tak klidně, ale zmatky a nepořádky měly přijít později.

28. října 1918 vznikla Československá republika, a zdaleka ne všichni byli spokojeni s tím, že vznikla. Byli lidé, kterým se existence takového státu pranic nelíbila.

Když německý generální štáb začal pracovat na tom, jak odstranit následky po-

rážky v První světové válce (což bylo velice záhy), musel vycházet ze zkušeností, kterých v té válce nabyl. Došel k rozhodnutí připravit další střetnutí tak, aby Německo nemusilo už nikdy válčit na dvou frontách.

Nudné historky dávné historie a vědy zvané vojenská. Jenže rozhodovalo se tehdy o mnohém. I o nás. Také o tom, že mnozí z nás žijí dnes v Americe. Rozhodovalo se o tom tehdy, ačkoli někteří z nás se ještě nestačili narodit.

Spolupráce se Sovětským Ruskem dávala německému generálnímu štábu nejen možnost obcházet ustanovení mírových smluv, ale také záruku k tomu, že Sovětské Rusko nebude při příští válce s Francií německým protivníkem. Ve své velké neláse k vítězům První války, se německý generální štáb velice shodoval s ÚV VKS (b).

Mluví se o socialismu a je za ním komunismus. Mluví se o komunismu a je za ním, z větší části jen ruský národní šovinismus. V roce 1922 za ním byl jen ten. Polsko, Finsko, Litva, Lotyšsko a Estonsko vznikly na územích, o které se dříve dělilo jen Rusko a Německo. Alsasko a Lotrinsko stalo se opět součástí Francie. Bessarabie a Bukovina byla oddělena od Ruska hraničními sloupy se znakem Rumunského království. Ve dvacátém roce Polsko válčilo s Ruskem a způsobilo mu drtivou porážku. To všechno byly podle názorů v Moskvě a v Berlíně nepatřičné věci a bylo nutno pracovat na jejich odstranění.

To, co Německu zakazovaly mírové smlouvy, to Rusko zničené válkou a neschopností nové vlády řešit ekonomické problémy země, nutně potřebovalo. Německé letecké továrny a loděnice se stěhovaly do Ruska včetně dělníků a konstruktérů kanceláří. Zhruba na 100.000 německých armádních instruktorů bylo dislokováno jako poradci Rudé armády v centrálním Rusku (přes protesty Maxima Gorkého a dalších intelektuálů). 100.000 instruktorů, kteří se vynořili v roce 1935 jako kádr poddůstojníků, aby dokázali zázračně rychle vybudovat wehrmacht.

Proč tolik slov. Rusko nemělo být novým protivníkem při novém utkání s Francií. Ale v cestě byla ještě jedna malíčkost. Na polovíci cesty mezi Berlínem a Vídní, mezi německým Berlínem a německým mluvícím rakouskou Vídní, leží Praha. To se samozřejmě nelíbilo německému generálnímu štábu. A mluvení německého generálního štábu převzali prostřednictvím Kremle i internacionalisté v Kominterně. Minění o

nepatřičnosti Československa samozřejmě převzala z Kominterny i Komunistická strana Československa, její věrná členka.

Poslanec KSČ Kreibich považoval za urážku na cti (a to veřejně a v parlamentě) být považován za loyálního občana Československa. Dávno před tím než učitel tělocviku Konrád Henlein zanechal tělocvičení a věnoval se rozbižení republiky, věnoval se shodnému programu, a dokonce i se shodnými cíli, českoslovenští komunisté. Druhý sjezd KSČ v roce 1924 usnásí se takto: *... podporovati boj národnostních menšin proti útoku ze strany české buržoazie, uznávající sebevražedního práva oddělení se od státu a potírající všechny pokusy udržeti národ menšin v rámci současného státního svazku národností.*

V téže době likvidovala Rudá armáda jakous-takous samostatnost drobných národních republik na Kavkaze a u Černého moře.

"Prohlašujeme, my čeští komunisté," volal roku 1931 muž, který se měl později stát ministrem informací Československé republiky, a který měl později tak nádherně zdůvodňovat organizovaný pogrom na německé občany republiky, *"že budeme prosazovati právo na sebevraždu části německého národa až do odtržení a stejné rozhodně budeme bránit právo na spojení všech částí německého národa v jeden celek."* I onen neblahý liberecký tělocvikař nešel tehdy ještě tak daleko. Hovořil jen o autonomii. A německá Vídeň tehdy byla ještě hlavním městem Rakouské republiky, třebaže heslo o jednom národě, jednom vůdci a jedné říši už existovalo.

Ale všechny části německého národa měly být spojeny v jeden celek. Tak, jak o tom hovořil poslanec za Komunistickou stranu Československa. Tak, jak o tom hovořily teorie v knize nazvané *Mein Kampf*. Tak, jak to bylo naplánováno hned po porážce roku 1918 německým generálním štábem, tak, jak to vyhovovalo Bolševické straně a jí vedené Kominterně.

28. říjen byl poprvé anulován v říjnu 1938 a pak v březnu 1939. Sovětský svaz prý byl připraven k obraně Československa. Otázka zní jak? Ale je zbytečné klást po letech takové otázky. Rok po 28. říjnu 1938 už neexistuje Polsko; hraniční sloupy mezi Ruskem a Rumunskem se přesunuly na západní hranice Bessarabie a Bukoviny a o to, aby Alsasko a Lotrinsko připadlo nazpět Německu, se vedle války, dříve než uplyne další rok, skončí po-

rážkou Francie, Litva, Lotyšsko a Estonsko jsou pohlceny Sovětským svazem. Finsko se brání. Komunistická strana Československa je síce úředně zakázána, — tak jako jiné politické strany, ale pracuje v exilu. V Rusku, ale i v Anglii a Francii. Usnásí se, — a jaká má usnesení.

Sovětsko-německé přátelské vztahy představují úheluž kámen mezinárodní situace, o němž se již rozlišily imperialistické a protisovětské plány anglo-francouzského bloku. Dělníky význam cestý soudruha Molotova tkví v tom ... SSSR na podkladě své mírové politiky získává stále větší sympatie ... Benešovi přívrženci pokračují v nesmyslných štvářeních, zasévají nenávisť českého obyvatelstva k německým dělníkům oblečeným do vojenské uniformy ...

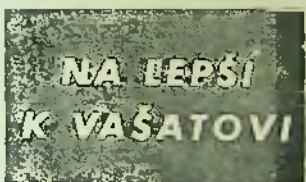
To jsou myšlenky, které vzkazuje komunistický exil lidem doma. Dr. Vladimír Clementis, ukázněný člen této strany se nezachová jednokrát ukázněně. Vstoupí ve Francii do čs. armády, aby bojoval proti německému dělníkovi navlečenému do vojenské uniformy. Později v Anglii si to rozmyslí a dá se internovat. Jeho omyl mu ale nebude zapomenut. Jeho zaváhání mu nikdy nebude odpuštěno. Víme, jak za to zaplatit.

Byli to komunisté, kdo pracovali proti republice za anabase československých legií v Rusku. Dávná historie. V rámci tak zvaného internacionálního zájmu vždy pracovali podle instrukcí Moskvy. Nehledě na výjimky potvrdzující pravidlo, byly tyto internacionální zájmy vždy

v rozporu se zájmy Československa a jeho lidu.

Komunistická strana Československa vznikla až po Československu. Budoucnost Evropy je jistě rozdílná od té, jak ji představoval rok 1918. Ale rok 1968 měl v sobě více ducha 28. října, než ducha říjnové revoluce. Budoucnost Československa je v budoucnosti Evropy. Teorie různých jmen, ale maskující ruský národní šovinismus tam budou mít pravděpodobně málo místa. O to víc ho zůstane pro 28. říjen, nikoli pro ten den, ale jako pro symbol státu, který se snažil být domovem pro všechny své občany. Jako symbol snášenlivosti, dobré vůle.

Je logické, že 28. říjen má být zapomenut v zemi, kde je zapomenuta i snášenlivost. Československá republika existovala před Českoslo-

venskou komunistickou stranou ... bude jistě existovat i po ní. Českoslovenští komunisté mohli vždy cosi znamenat jen tenkrát, když se k myšlence republiky připojili. Roku 1938. Po 22. červnu 1941, a konečně v roce 1968. Ničili sami sebe, když se ji snažili zahladit. Tak o tom rozhodla na návrh ÚV KSČ Sněmovna lidu a Sněmovna reprezentantů. Administrativní útvary vytvořené za účelem jednomyslného hlasování a jako odkládací prostor pro zasloužilé, či vhodně narozené.

TUZEX zasíláme
bezpečně a rychle

NEODKLÁDEJTE ...

TUZEX-ové poukázky jsou nejlepším prostředkem jak potěšit příbuzné ve staré vlasti.

Již 50 let cestovní služby

vám zajistí bezstarostné a radostné cestování do Československa.

Nové snížené ceny na 22 až 45 dnů

NY — Praha — NY	\$ 468.00
NY — Brno — NY	\$ 483.00
NY — Piešťany — NY	\$ 508.00
NY — Bratislava — NY	\$ 474.00
NY — Košice — NY	\$ 519.00
NY — Poprad — NY	\$ 515.00

Plus \$3.— U. S. daň

Tyto ceny jsou v platnosti od 1. září do konce října. Od 1. listopadu do konce března jsou ceny ještě nižší. Mimo výše uvedených cen jsou ještě nižší — takzvané APEX-ceny. Informujte se u nás.

Chcete-li umožnit návštěvu příbuzného do USA, navštivte TATRU pro informace anebo napište.

Pro jistotu vždy jen

TATRA TRAVEL BUREAU, Inc.

1465 SECOND AVENUE • NEW YORK, N. Y. 10021
(pri 76. ulici) Tel. RE 7-5972 — RH 4-6185

SPORT Jednou větou

První hokejová liga pokračovala těmito zápasy: Slovan Bratislava-Sparta 4:2, Plzeň-Litvínov 4:1, Kladno-Budějovice 7:2, VŽKG-Jihlava 3:3, Košice-Tesla 3:2, ZKL-Ingstav 3:2, Motor Č. B.-ZKL Brno 5:1, Ingstav-Jihlava 1:4, Kladno-ZKL 4:2, Košice-Sparta 4:1, VŽKG-Litvínov 5:3, Slovan-Motor 2:6.

Tabulka:

1. SONP Kladno	12 15
2. Pardubice	12 15
3. TJ VŽKG	12 14
4. VSŽ Košice	12 14
5. D. Jihlava	12 13
6. Sparta	12 13
7.-8. Č. Budějovice	12 13
7.-8. Škoda Plzeň	12 13
10. ZKL Brno	12 11

Výsledky II. fotbalové ligy: Pov. Bystrica-Kladno 5:0, Příbram-Michalovce 0:1, Nitra-Sparta 3:2, Prievidza-Vlašim 1:1, Liberec-Frýdek-Místek 0:2, Martin-Dukla B. Bystrica 0:1, Kys. N. Mesto-Bardejov 1:1, VŽKG-Prešov 3:1. Tabulku vede Frýdek-Místek, následován Spartou. V novém ročníku Davisova poháru zajistili Connors a Tanner Spojeným státům vítězství 5:0 nad Venezuelou.

AMERIKO...

O MĚSTĚ MEDORĚ

V americkém státě Severní Dakota leží Medora, typické městečko amerického středozápadu. Díky byznysmeni Haroldu Schaferovi se stalo turistickou atrakcí, která má svůj počátek v minulém století. Jeho historie je opravdu poutavá. Původně to byla osada, založená čtyřladvacetiletým markýzem de Mores, který přijel do Spojených států z Francie roku 1883 se svou manželkou. Jeho touhou bylo se stát cowboyem. 1. dubna roku 1883 markýz de Mores založil na břehu řeky Little Missouri v severní Dakotě vlastní osadu. Tento čin oslavil lahvi šampaňského, a nastávající osadu, která se později rozrostla v město, nazval na počest své choti Medora. Markýzovou ambicí bylo zbohatnout obchodem dobyt看, vrátit se jako milionář do Francie, vyvolat voj. puč a znounastolit monarchii. Za pomoci svého bohatého tchána pokračoval ve stavbě městečka, z něhož chtěl vytvořit nové Chicago. Koupil si velký pozemek, na kterém si postavil zámek. Chateau de Mores. Mladí manželé žili v přepychu, s veškerým feudálním příslušenstvím. Markýz se pustil do stavby obchodů,

V Káhiře byla zahájena výstava českého uměleckého skla. • V čs. zemědělství pracuje letos už přes třista tisíc mladých lidí do pětáctilet. • Do trvalého provozu byl uveden vyslač 2. televizního programu Cukrák u Prahy. • Helsinky — město a člověk je název výstavy v Martinském paláci na Hradčanech. • Oslavy 110 let založení spolku divadelních ochotníků a půlstoletí divadla proběhly nedávno v Červeném Kostelci na Náchodsku.

• Ministr financí Lér vedl vládní delegaci do Teheránu, kde zasedala společná čs.-iránská komise pro hospodářskou a vědeckotechnickou spolupráci. • V Praze se pořádá Sjezd včelařů. Krom 74. delegátů se ho účastnilo i sto hostů ze zahraničí. • Protokol o koordinaci národních plánů podepsal v Havaně za Československo místopředseda Státní plánovací komise Janžák. • Mezinárodní přehlídka ilustrací dětské a mládežnické literatury BIB 75 proběhla v Praze. Vystavovalo na ní přes 300 ilustrátorů z osmatřiceti zemí světa. • S mnohatetým zpožděním za západní Evropou byl v Praze otevřen (v paláci Metro na Národní třídě) ateliér barevného portrétní — první svého druhu v republice. V letech 1976 až 1980 se, podle právě podepsaného československo-polského protokolu, zvýší vzájemné dodávky zboží o devadesát procent. •

OBIIL — NAFTA

(Dokončení z 1. strany)

amerického federálního úřadu pro energetiku Zarb konstatoval, že cena nafty zůstává trnitým problémem. Denní dodávka 200.000 sudů je pro americkou spotřebu opravdu jen kapkou, ponechává Spojené státy dovážeti denně ze zahraničí 6 a půl miliónu sudů nafty. Sovětský příspěvek by tedy činil jen asi tři procenta americké spotřeby. Ale co se jeví jako malíčkost v Americe, může se jevit sovětům jako příliš mnoho. Sovětský svaz nemá nadbytek naftové produkce a američtí odborníci připouštějí, že dodávka 200.000 sudů denně by mohla jít na účet jednoho miliónu sudů, které Sovětský svaz denně vyváží do ostatních komunistických států ve východní Evropě. Mohlo by dojít k tomu, že Polsko, Československo a Východní Německo, zkrácené o část sovětských dodávek, by musily nahrazovat ztrátu nákupem nafty buď na Středním východě nebo dokonce na Západě, což by bylo pro Sovětský svaz i politicky naprosto neúnosné.

A za tyto dodávky by byly ovšem nuceny platit vysoké světové ceny. Americká vláda se snažila získat dohodu o nákupu nafty nejenom z hospodářských důvodů, nýbrž i z důvodů politických: dohoda o naftě měla zmírnit kritické hlasy, jež uváděly, že politika détente je jednosměrná a přináší prospěch pouze Sovětskému svazu. Tato kritika není asi oprávněná, protože americká obilní produkce a sovětská těžba nafty nejsou na téže úrovni. Amerika má milióny tun potravin, které může exportovat — ale Sovětský svaz nemá žádné naftové přebytky! **FIN**

HAJKAL PENSIONOVÁN

Podle zprávy káhirského vládního deníku Al-Ahrám byl jeho bývalý šéfredaktor Muhammad Hajkal pensionován. Hajkal byl osobní přítel presidenta Násira a velkohlasy propagátor teledější prosovětské egyptské zahraniční politiky. Jeden čas byl za Násira ministrem informací. Počátkem roku 1974 byl zbaven funkce šéfredaktora poté, co napsal a uveřejnil surový protiamerický článek. Odešel do ústraní a nyní žije v zahraničí.

kteří se nyní těší velkému zájmu turistů. Medora, která už byla takřka zapomenutá, znovu ožila jako v dobách markýze de Mores. Nový majitel netouží zbohatnout; spíše musí počítat, jak prohlásil se ztrátami, ale je rád, že mohl zachovat kus zajímavé historie amerického západu, která by jinak upadla v zapomenutí.

Začátek kariéry Ludvika Svobody

František Moravec ve své knize "Mistr špiónů" (Master of Spies, Doubleday, Garden City, N. Y. 1975) líčí velmi zajímavé podrobnosti z československé historie let 1933-1948. Kromě jiného odhaluje začátek kariéry generála Ludvika Svobody...

"... Generál Ludvík Svoboda se dostal do komunistického ověnce a do své vysoké funkce způsobem, který je nejen typický pro komunistické metody, ale zároveň ilustruje úroveň a ideologickou základnu některých komunistických vůdců.

Do druhé světové války byl Svoboda zcela bezvýznamným podplukovníkem pěchoty velícím náhradnímu praporu, což byla funkce pro nepříliš chytré členy důstojnického sboru krátce před pensí. Začátkem války byl Svoboda v Polsku a jeho pověření velením oddílů v Rusku bylo čistou náhodou: v Polsku nebyl v té době žádný jiný československý důstojník vyšší hodnosti.

Někde jsou dosud uschovány Svobodovy dopisy z prvních válečných let. V dopisech z Moskvy prosil v nejzálostnějších termínech Londýnskou exilovou vládu, aby ho nechala odejít z komunistického ráje. V době, kdy se Beneš chystal na cestu do Moskvy, jeden sovětský důstojník pozval Svobodu na večeři. Zatím co Svoboda konsumoval vodku, NKVD prošťáralo jeho byt. Našli jeho deník,

v němž zcela otevřeně vyjadřoval své názory o sovětském zřízení. Bylo mi řečeno, že jeho výrazy nebyly zrovna vybíravé.

Příštího dne byl Svoboda předvolán na NKVD, kde dostal svou první lekci v praktickém komunismu. Bylo mu dáno na vybranou: buď se dá zcela k dispozici komunistické straně a odmítne poslušnost Benešovi a Československé západní vládě, nebo ponese plné následky obsahu svého deníku — velezrádné řeči, které mohou být vysvětlovány jako nepřátelský akt proti sovětské vládě. Svoboda se vzdal a od té chvíle se stal nedůstojnou loutkou v rukou svých politických pánů. Jeho prvním aktem v nové roli bylo odepření poslušnosti československé vládě v Londýně...

Moravcova kniha je psána velmi poutavě, přístupnou angličtinou a hlavně pro mladší generaci je souhrnem událostí, které jí byly ve škole zamlčovány nebo zkracovány. Měla by být v knihovně každého Čecha a Slováka, kteří nechť zapomenout historii svého národa.

L. O.

ÚMRTÍ EXULANTA

29. září zemřel v Zürichu Dr. Júlíus Májovský, účastník Slovenského národního povstání, evangelický farář, exulant z roku 1968 a spoluzakladatel Husova sboru Čechů a Slováků ve Švýcarsku. Dr. Májovský založil také klub Jan Palach, jehož byl až do své smrti předsedou. Zemřel ve věku 53 let. Čest jeho památce.

Telegraficky ze světa

Sovětský odborářský deník Trud nazval Sacharova Jidášem a jeho Nobelovu cenu "třiceti stříbrnými". • President Rumunské lidové republiky Ceausescu je na návštěvě v Portugalsku. Jde o první oficiální státní návštěvu v té zemi od převratu loni v dubnu. • Podle prohlášení japonského ministra pro výživu a zemědělství, Japonsko se blíží potravinové krizi, která bude stejně těžká jako naftová. • 250.000 lidí se vrátilo domů ze Západního Německa a Švýcarska v důsledku ztráty práce v obou zemích následkem hospodářské krize. • Podle mluvčího Španělské komunistické strany, po Francově smrti budou komunisté hledat plně legalizování svého politického života. • Asi pět miliónů brazilských dětí školního věku nechodí do školy: nejsou učebnice, učitelé, třídy. • Portugalsko a NDR podepsaly smlouvu o vzájemném leteckém spojení. • Japonsko-maďarská dohoda o obchodě a námořní plavbě byla podepsána v Tokiu. • Akční společenství čtvrtá strana je název nové politické strany, která byla založena v NSR, podle informací tisku z iniciativy Franze Josefa Straussa. • Námořní manévry NATO se konaly poblíž tureckého města Izmiru za účasti válečných plavidel Turecka, V. Británie, Itálie a USA. • Přes čtyři a půl tisíce kusů zbraní včetně devadesáti protitankových raket bylo v loňském roce ukradeno ze skladů západoněmeckého Bundeswehru. • Britský konzul Boorwood Taylor byl unesen v Asmafe v Eritrejské provincii Etiopie. • 40 miliard lir má stát úprava Neapolského zálivu, který je tak znečištěn průmyslovým odpadem, že v něm muselo být zakázáno koupání. • O víc nežli pětáct procent vzrostl britský vývoz do země za železnou oponou ve srovnání s loňským. Dosáhl hodnoty 267,3 miliónu liber.

Třemi cestami můžeme dojít moudrosti: první je cesta zkušeností, to je cesta nejtěžší. Druhá je cesta napodobení, to je cesta nejschůdnější. Třetí je cesta přemýšlení, to je cesta nejušlechtlejší.

Konfucius

Jak major KGB ztratil gatě

Až neuvěřitelně tragikomickou následující příhodu přinesly polské noviny Ostatnie Wiadomości vycházející při americké armádě v Mannheimu. Jejich korespondent z Tel Avivu vypravuje v říjnovém čísle o zážitku izraelské sportovní delegace ve vzpírání, která se zúčastnila mistrovství světa konané v Moskvě. Zde se jim dostalo pozvání od skupiny moskevských občanů židovského původu na piknik v lese nedaleko Moskvy. Izraelci, aby se vyhnuli nepříjemnostem, nebot' každý ví, že slyk sovětských občanů s cizinci je nebezpečný, informovali vedení mistrovství. "Jen se dobře bavte," ujistil je sovětský úředník, který chtěl dokázat jakým liberálním státem je SSSR. Každý argument je dobrý pro blížící se Olympiádu.

Když izraelští sportovci přijeli na místo schůzky, bylo zde shromážděno několik desítek moskevských židů, kteří přinesli pohoštění, ovoce a vodku. Byli pozváni i spor-

tevcí židovského původu z americké a kanadské delegace. Při vodce se zpívalo a tančilo. Izraelci pak zabodli do lesní půdy malý izraelský praporek a kolem něho tančili.

V té chvíli les oživil. Objevovalo se stále více milicionářů v uniformách i různých postav v civilu. Ale lidé i hosté na pikniku si jich nevšimli. Po nějaké době se objevil gazík, z něhož vystoupil důstojník KGB v hodnosti majora. Přišel k tančícím, pronesl v ruštině silné nadávky a poručil jednomu tajemnému, aby sebral izraelskou vlajku z kruhu.

K americkému sportovci prohlásil: "U nás není dovoleno vystavovat oficiální symboly státu, s kterým nemáme diplomatické styky." Vedoucí izraelské delegace, který uměl rusky, požádal majora, aby sebral své lidi a odcházel. Jinak se o jeho postupu doví celý svět. Nicméně důstojník KGB jej brutálně oddehnal a učinil pokus sebrat sám praporek z kruhu. V té chvíli jej obklopili všichni účastníci pikniku, takže se nemohl hnout z místa. Chlěl si však prokletí cestu a ve velké tlačenici upadl na zem.

Rozvztekle opět vyskočil a vrhnul se na nejbližšího stojícího, kterým byl asi šedesátiletý plukovník Rudé armády, vyznamenaný za 2. světové války titulem hrdina SSSR. Starý veterán mu však ukázal, že se ještě dovede bránit. Se slovy: "ty jsi se ještě počurával, když já už jsem mlátil Hitlerova" zadržel jeho ruku, která se ho chystala udeřit. Major chtěl uhodit znovu, ale ztratil opět rovnováhu a upadl. Jeho pádu využily děti. Asi 25 chlapců a děvčát ve věku

7-12 let, které byly s rodiči na pikniku se sesypalo na majora a začalo "dobrému atrýčkovi" odepínat opasek od kalhot. Pod takovou bromaždou děti se nemohl bránit. Děti ho štípaly, lehaly trávou v nose a tahaly z něho kalhoty.

Nakonec se přece jen silou vyprostil, jednou rukou si přidržel spadlé kalhoty a druhou odháněl děti i dal se na útěk ve směru stojícího auta. Za ním zmizelo i jeho mužstvo.

Američti a kanadští sportovci se přece jen obávali nepříjemností ze sovětské strany a informovali vedení mistrovství i tiskové agentury. Rusové se snažili Izraelce uklidnit, nebot' měli strach, že celá událost bude mít negativní ohlas k chystané Olympiádě v Moskvě roku 1980. Předseda sovětského olympijského výboru osobně uklidňoval izraelského vedoucího, který žádal omluvu od majora KGB za jeho vystupování. Rus tvrdil, že major je "dokonalým idiotem a dostal už své." Sověti prohlásili, že šlo o soukromou iniciativu tohoto důstojníka, který pod vlivem četby v Pravdě, kde se psalo o útocích proti Izraelcům ve světě, chtěl ukázat svou pohotovost a aktivitu ve válce se sionistickými vlivy. Izraelští sportovci referovali po návratu i o tom, jak místní občané byli na pikniku neustále pozorováni a fotografováni.

NOVÁ KNIHA ALEXANDRA SOLŽENICYN

S názvem "Lenin v Curychu" vychází v tomto roce již druhá práce od Alexandra Solženicyna. Po vzpomínkové knize "Trkalo se tele s dubem", která vyšla první rusky v dubnu a nyní na podzim německy, vychází ve stejném knižním nakladatelství pro ruská vydání YMCA v Paříži, volné pokračování knihy "1914" zachycující Leninova léta ve švýcarském exilu 1916/17. Začátkem listopadu vyjde kniha francouzsky v Edition Seuil.

Ze špionážní kroniky . . .

• V Německé spolkové republice byly v polovině října zatčeny dva manželé páry pro podezření ze špionáže ve prospěch NDR. Jeden ze zatčených je dosavadní nadporučík Bundeswehru, 45 let, který byl spojovacím důstojníkem letectva s velkou tankovou jednotkou. Do Německé spolkové republiky on a jeho žena přišli s podělanými dokumenty a přeueroli pro východoněmeckou rozvědku přes deset let. V jejich bytě se našla celá řada fotožalůbky pasů, průkazů, klíčů pro radiové spojení agentů apod. V Mníchově byl obžalován další důstojník — kapitán v záloze Dieter Joachim Haase (38 let). V letech 1961 až 1970 dodával do východního Německa zprávy z cvičení rezervistů a výuky tankové divise. Byl již jednou před léty zatčen, ale znorů propuštěn.

• Ze západního Berlína náhle zmizel tiskový šéf sovětské cestovní kanceláře "Inturist" Vjačkin, který působil za jednoho z nejnebezpečnějších špiónů poválečné doby. K jeho odhalení přispěl západoněmecký žurnalista Reinhard (47 let), který se od něho nechal na oko naverbovat pro vybudování nové sítě při spolkovém kancelářském úřadě. 15 měsíců ročila spolková zpravodajská služba — alespoň dle jejího vlastního prohlášení — sovětské zpravodajce za nos.

• V Paříži byl zatčen bulharský lékař Nicolas Dimitrov (42 let). Podobně jako nedávno v Paříži zatčený pražský pár, dodával lékař zprávy bulharské rozvědky, které získával od své francouzské manželky. Ta byla až do roku 1972 činná jako zdravotní sestra na francouzském velvyslanectví v Sofii.

• V Indii byl odsouzen zastupující šéf tiskové kanceláře centrální vlády k Souza k 12 letům žaláře za vlastizradu. Předával tajné vládní dokumenty rumsckému diplomatuovi, který rychle opustil Indii. Rumunůi zaznamenal udárno odhalení v Norsku.

Rozhlasový magazín o východní Evropě

Od poloviny října bude vždy v pátek jednou za měsíc vysílán v rakouském rozhlasu pořad uváděný motivy ze Smetanovy Vltavy a s názvem "Drůbten". Program bude sestavován vídeňskými korespondenty, kteří pravidelně referují o východní Evropě. V objektivním podání bude přinášet tematiku z politiky, hospodářství, kultury, školství, církve atd. Každé vysílání bude sestávat z tří až čtyř příspěvků, zakončených nejnovějším východoevropským vtipem.

V prvním vysílání na 1. dne 17.10. referoval Dag Halvorsen o všedním dnu spisovatelů v Praze. Peter Millard o privátním podnikání v Maďarsku aj. O pořad projevíly zájem i západoněmecké stanice, v dlouho připravované koncepci mají být zváženy i tiskoví atašé východo-

evropských států, kteří zatím zaujali rezervovaný postoj a také navázána spolupráce s rozhl. stanicemi tzv. socialistických států.

BOHATÍ ŠVÝCARI

Norimberská společnost pro výzkum a edbyit trhu publikovala právě výsledky svého průzkumu, založeného na kupní síle občanů jednotlivých západoevropských zemí. Nejbohatší kupní sílu vlastní Švýcaři s 148,4 jednotkami pro hlavu, následují Švédové (143,5), Dánové (136,5), B. lgčané a Lucemburkové (129,4), hůře jsou na tom západní Němci (127,6) a Holanďané (123). Na 100 jednotek přijde přesně Finsko, Norsko na 96,6, desáté místo obsazuje Rakousko (95,5). Na konci listiny leží Španělsko (53,9), Řecko (45,1) a Portugalsko (31,3 bodů).

PŘED SJEZDEM

V Polsku se schyluje k sedmému sjezdu komunistické strany a stranictví předáčí se rozjeli po venkově, aby tam připravili pro sjezd patřičnou náladu. Šéf strany Edward Gierek se vydal k dělníkům do polského přímohí, kteří mu před pěti lety svými rebeliemi nepřímo pomohli do sedla. Na schůzi s pracovníky loděnic a námořní dopravy Gierek, podle polské tiskové kanceláře vyjádřil naději, že ovzduší důvěry mezi nimi a stranickým vedením potrvá. Znovu jim připomněl svůj slib z ledna 1971, že je nenechá na holíčkách.

EXILOVÁ KONFERENCE VE ŠTRASBURKU

Parlamentní shromáždění Evropské rady ve Štrasburku bylo příležitostí k svolání exilové konference do téhož města v dnech 3. až 5. října. Konference se zúčastnily delegace exilových organizací Arménie, Bulharska, Československa, Estonska, Jugoslávie, Litvy, Maďarska, Polska, Rumunska a Ruska z Anglie, Belgie, Francie, Německa, Rakouska a Švýcarska. Československá delegace měla 20 členů, zastupujících různé exilové organizace. Radu svobodného Československa zastupoval Dr. Karel Hrubý ze Švýcarska.

Konference se zabývala důsledky helsinské konference pro Východní Evropu. Byla vyslovena naděje, že vzdor jejímu "mnichovskému" charakteru obsahuje formulace, jež bude možno konfrontovat s praxí v zemích s komunistickou vládou, které deklaraci podepsaly. Exilová konference se také zabývala situací ruské podopse, nebezpečím "titoizace" Západní Evropy a situací v Jugoslávii a Rumunsku "po Titovi." Zasedání sledovala řada západních novinářů a zástupců vysílacích stanic, čímž se dostalo konferenci obsáhle publicity. Předseda Komise pro evropské nečlenění země Evropské rady, švýcarský poslanec a univerzitní profesor Walther Hoffer, uvedl v projevu, že Komise bude sledovat uplatňování "třetího kořku" helsinského ujednání ve státech sovětského bloku. Přičten byl dopis A. Solženicyna, ve kterém autor se staví plně za práva národů Východní Evropy.

Deklarace vydaná při ukončení konference mimo jiné praví, že "Konference v Helsinkách n splňuje základní požadavky evropských národů, která žádají, aby dětente a miz byly založeny na svobodě, spravedlnosti a blahobytu všech . . . Není trvalého míru, který je založen na rovnováze síl a nerovnováze lidských práv dvou částí stejného kontinentu." Rovněž bylo rozhodnuto vytvořit koordinační sbor ze zástupců zúčastněných národů a "úplem koordinovat společný boj proti totalitarismu."

Domáci a importované speciality:

EKVAR: BY THE BARREL

H. ROTH AND SON TEL. RE 4-1110, LE 5-2322
Na požádání zašleme náš katalog zdarma!

Karlovarská minerální voda MATTONHIO KYSIBELKA

(lahve 24 fl. oz.) na skladě!

1577 FIRST AVENUE • cor. 82nd Street • NEW YORK 28, N. Y.

Kuchyňské stroky na maso, mák, housku, ořechy Illogramové váhy, emailové nádoby, struhadla, formičky na plnění a vykraiování, vařečky, peroutky z pravých husích brk, a vše, co je třeba v kuchyni. Káva, čaj, mák, povidla, speciální koření, oříčky, mandle, prášky do pečeni, čokoláda, svíčky, světoznámé cukroví a znojenské okurky. Česká kuchařská kniha v ang. jazyce, České a slovenské gramofonové desky, 8 Track Stereo magnetofonové pásky (kazety) — české a slovenské písničky. Vánoční cukroví, Mariášové hrací karty zn. "Pianik", Mluvíme česky a Slovensky.

MÓDA V MNICHOVĚ

Jako každý rok konal se i letošní podzim Mnichovský módní týden, veletrh oděvního průmyslu, doplněný módními přehlídkami, přednáškami a nejrozličnějšími společenskými událostmi. 1620 vystavovatelů — z Německé spolkové republiky i z ciziny — tam seznámilo zájemce z obchodu textilním i ko-

ženým zbožím se svými nejnovějšími výrobky, ať už jsou to látky, hotové oblečení, střížnice či doplňky. Z ciziny přijelo na veletrh 470 výrobců ze čtyřiašedeseti zemí, převážně ze západní Evropy a ze Spojených států. Z východního bloku je tu zastoupeno jen Polsko a Jugoslávie.

Západoněmečtí výrobci tu předváděli kreace ze syntetických látek v barvách béžové a hnědé nebo tmavomodré, červené, zelené, žluté a bílé. Hlavní důraz se kladl na praktické, pohodlné, ale přitom slušivé oblečení pro všední den. Výrobci předvedli řadu praktických kompletů, které se dají nosit po celý rok: tedy základní sukně, doplněná buď blúzou nebo svetříkem, popřípadě obojím podle stále převládajícího vrstevného nebo-li cibulovitého stylu, a svetrem nebo kabátkem. Sukně byly opět poněkud užší. Novinářii poukazovali na to, že se solva zavedla móda širokých, zvonových sukní, a mínili, že ustavičné měnění módní linie, které se v posledních letech stalo zvykem, je pro zákaznice velkou finanční přítěží. Výrobci se bránili poukazem na zdražení materiálu i práce a tvrdili, že módu užších sukní zavádějí proto, aby nebylo nutno hotové oděvy příliš zdražovat.

Také od zástupců západoněmeckého oděvního průmyslu se však ozvalo slovo kritiky; poukazovalo se na konkurenci východoněmeckého zboží, které do Německé spolkové republiky přichází za dumpingové ceny. Veelku však byli zástupci západoněmec-

kého oděvního průmyslu s obratem za poslední rok spokojeni. Západoněmecká zákaznice je v odívání stále sebevědomější; na nákup oblečení i doplňků věnuje poměrně mnoho peněz a chce stále udržovat krok s módou. Proto se v posledních letech vytvořil v Německé spolkové republice vlastní módní trend: také některé pařížské módní domy se specializují na módu pro západoněmecké zákaznice, které jsou průměrně vyšší a štíhlejší než třeba Francouzky nebo Italky. Ostatně, móda se v posledních letech stále více přizpůsobuje přáním a potřebám zákazníků: jednotlivé módní domy se specializují na určité věkové vrstvy nebo národnosti. Svědčí o tom také skutečnost, že ve Spojených státech se prodává stále víc módních výrobků domácích, přizpůsobených tamnímu podnebí i požadavkům amerických zákazníků. Do světa pronikla americká móda zatím jen texaskými. Ted' měli Evropané poprvé možnost seznámit se s kreacemi amerických módních návrhářů na přehlídce americké módy v Hamburku. I tam panuje vlna nostalgie, která zachvátla například filmový a slágový svět. Američtí módní návrháři hodně vzpomínají na dvacátá léta a, hlavně ve večerních toaletách, na léta největší hollywoodské slávy.

M. K.

ŽIVOT TROPÍ HLOUPOSTI?

Lidová demokracie oznamuje 18. září nehodu divadelního autobusu z pražského divadélka Spejbla a Hurvínka. Píše: "... nehoda, která na nejbližší měsíce ohroží zahraniční zájezdy i domácí provoz. Na silnici poblíž Rathenau v NDR, kde divadlo hostovalo, se z dosud nezjištěných příčin během jízdy vznál autobus divadla a byl ohněm zcela zničen. Požár padla za obět' kompletní výprava a loutky ke hrání Spejbl versus Dracula a Hurvínk mezi broučky, jevištní konstrukce a aparatura. Náhrada škody a výroba nových loutek, dekorací a konstrukce si vyžádá delší čas".

A 14. října čteme už ve Stuttgarter Zeitung s názvem Spejbl a Hurvínk opět ve Stuttgartu článek, že právě obě hry autorky Hileny Filipové a v podání Miloše Kirschnera zde byly uvedeny. Šlo tedy o "horrorovou" reklamu divadla? Článek o požáru přejal v září i západoněmecký tisk. Nebo se jim nechtělo vystupovat v NDR a v Praze?

PODPORUJE

ČESKOU

NÁRODNI

ŠKOLU

ROZSUDEK NAD ÚNOSCI

V jednacím sále 42 krajského soudu v Českých Budějovicích byly vyneseny rozsudky nad organizovaným útokem občanů z NDR přes Československo pomocí helikoptéry do NSR. Jak známo, celý případ se odehrál 17. srpna za pilotování amerického pilota a vietnamského vysloužilce s vypůjčenou helikoptérou z Mnichova. Americký soukromý pilot Barry Meeker (34 let) obdržel v nepřítomnosti u soudu 10 let vězení. Obžaloba byla zaslána sice do Mnichova, ale Československo nepožádalo o jeho vydání, u soudu mu byl určen úřední obhájce. Pro prudkou střelbu zůstala na území ČSSR u Lipenské přehrady občanka NDR Helga Neukirchner (55 let), žena lékaře a pomocník amerického pilota, bezdomovec polského původu Tadeusz Kobrzynski (27 let), naposledy zaměstnaný na fyzikálním ústavu university v Marburgu, které mu západoněmecké úřady odmítly konzulární ochranu. V přehrátkém ovzduší soudního sálu, kdy musela zapisovatelka neustále otevírat okna, propukla Helga Neukirchner v pláč, oba však vystupovali jinak klidně a zdálo se, jakoby měli svou roli předem nastudovanou.

Kobrzynski se snažil vinu přesunout na Barryho Meekera. H. Neukirchner vypovídala, že nesouhlasila s plány na útěk svého muže, je mu se únik do NSR podařil. Kobrzynski dostal 6 let vězení, paní Neukirchner 3 roky.

U soudu došlo k dvěma překvapením. První bylo v objevení se nečekaně svědkyně, občanky NDR Edith Schiemann, která byla "uncensena" při předcházejícím letu vrtulníku (Meeker absolvoval celkem tři lety v různých časových údobích). Schiemann, která zaplatila za útěk pro sebe a svou dceru 20 tisíc marek, byla prý v NSR poměry rozčarována a vrátila se zpět.

Ještě začátkem září tvrdila vyšetřovací řs. komise, že z helikoptéry bylo také stříleno. Soudní jednání to nemohlo však potvrdit, přesto, že zde svědčili tři vojáci a jeden manželský pár. Svědci označili situaci za nepřehlednou. Malý výběr západních novinářů se směl jednání zúčastnit, agentura DPA přinesla i fotografii z jednacího sálu.

PAVEL KOHOUT V TELEVIZI

Podle knihy Pavla Kohouta "Bílá kniha ve věci Adama Juráčka, profesora tělesné výchovy a kreslení na pedagogickém ústavu v K. proti Isaacu Newtonovi, profesorovi fyziky na universitě v Cambridge," která mohla vyjít v roce 1970 pouze německy, natáčí nyní Tom Toelle televizní film pro druhý program ZDF. Film ponese název "Vzrušující případ studijního rady Adama Juráčka."

Varovná statistika

Při každé dvacáté dopravní nehodě v Čechách, na které se účastní dítě, dojde k jeho usmrcení. Z celkového počtu 32.921 dopravních nehod za prvních sedm měsíců letošního roku na silnicích ČSR, děti měly účast na 937 nehodách. 48 dětí bylo při nich usmrceno, 314 těžce a 966 lehce zraněno. Hlavními příčinami byla neopatrná a náhlá vbehnutí do vozovky, hry na silnicích a pobíhání před vozidlem.

Pohádky

Tisíce a jedné noci — film českého režiséra Karla Zemana, byly s úspěchem uvedeny na XI. mezinárodním filmovém festivalu v kanadském Stratfordu, který se specializuje na filmy s divadelní tematikou.

3 Nations Wine and Dinner House

UNITED STATES

ČESKOSLOVAKIA

V KALIFORNII

Stará tradice dobrého jídla a pití, české hudby a zábavy pokračuje již třetí rok za vedení populárního, bývalého hospodského z "České hospůdky" v San Franciscu. — Každou neděli a sobotu je u něho dostaveníčko krajanů. — 50 mil severně od San Franciscu "highway 101" v historickém údolí Jacka Londona. V Glen Ellen, 3 mile za Agua Caliente, kam se chodíte koupat. Jidelna pro 100 osob, česká muzika, bar, vinárna, kulečník, vše pro vaše pohodlí a zábavu. Na jídelníčku vídeňský řízek, escargos — cannelloni — seafood — steaks — prime rib, knedlíky, aj. Vino, pivo, česká muzika a harmonikář na čepu. Přijímáme záznamy na party do 50 osob.

13756 ARNOLD DR. GLEN ELLEN

LUNCH 11-2 — DINNER 5-9 PM

SATURDAY & SUNDAY 11 AM — 9 PM

FOR RESERVATION CALL 996-9979

Never on Monday

Srdečně Vás zve JIŘÍ SIEBERT

Na zdar!

GOLDENE STADT

Konečně také v Düsseldorfu

náš restaurant

s českými a mezinárodními specialitami

PIVO 12 PLZEŇ • BUDVAR ZE SUDU

Srdečně Vás přivítá známý pražský gastronom Vilém Bláha.

GOLDENE STADT,

Böhmisches Restaurant, D-4 Düsseldorf,

Mintropstr. 5 • tel. 87 93 96

Cca. 2. min. od Hlavního nádraží